

„Soča“ izhaja vsako saboto in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nečrta družabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternollju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60.“

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsaki pöt 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 288, poleg preture, kder se nehaja tudi upravnistvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri urednistvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Odprta pisma g. poslancu Črnetu.

Blagorodni gosp. Anton Črne, deželni in državni poslanec!

Podpisani občinski zastopniki se z vestnim prepričanjem strinjamo z nezaupnico, katero so vam poklonili Vaši vrli kraški volilci in ker zastopate na Dunaju ne samo kraške ampak tudi naše interese, smo prisiljeni izreči, da jih slabo zastopate, posebno od kar ste se pridružili našim zagriženim nasprotnikom ustavovercem.

Županstvo v sv. Križu dne 23. aprila 1872.

Fil. Terpin župan, Anton Logar podžupan, Anton Batić staraš., Janez Kerpan staraš., Franjo Schön st., Anton Novak st. Andrej Sever st. Andrej Kerpan st., Heiner Persoglia st., Andrija Palik st., Anton Stokel podžupan, Andrej Palik st., Jožef Batić st., Anton Berbuc st., Franc Stanić starešina.

Značajnim kraškim volilcem!

Glas, katerega ste povzdignili proti bagunu iz narodno-federalističnega v ustavovérni tabor, našel je vesel in mogočen odmev tudi v naših prsli.

Potomci bi bili kleli Vaš spomin, ako ste bili vnemarno pustili kopati lastnemu poslancu grob, v katerega bi naši nasprotniki čest in pravice naroda slovenskega za vselej radi zakopali. Ker ste mu pa svoje nezaupanje izrekli, rešili ste svojo čest in kolikor toliko tudi narodno, zato slava vam! Bog živi Slovenijo!

V Mirnem den sv. Marka 1872.

Jvan Scalettari župan, Anton žl. Stabile podžupan, Jvan Faganelli podžupan, Jvan Hausner „ Jvan Pavletič stareš., Anton Mermolja stareš., Josip Jakel stareš., Josip Beltram stareš., Anton Druška stareš., Biaggio Tribuson stareš., Fr. Spacapan, Anton Marusić, Stefan Faganelli, Michel Mosetić, France Budin, Josef Pahor, Henrik Vuk, vsi starešine.

Blagorodni gos. Anton Črne državni poslanec!

Kraški volilci so storili svojo dolžnost, kot svobodni državljani, ko so vam naklonili nezaupnico, katero ste se svojim omahljevim postopanjem v deželnem in se svojim glasovanjem za posilno volilno postavu v državnem zboru popolnoma zasluzili.

Prebravši Vašo brušuro, v kateri se opravičujete, in tominsko zaupnico, se tudi mi podpisani občinski nastopniki iz Skrilj, Kamnjega in Vrtočina popolnoma ujemamo s to zgoraj imenovano nezaupnico in izrekamo odkritosrčno željo, da se brž ko brž odpoveste velevažnemu poslu deželne in državne poslanca.

Županija Skrilje.

Anton Vodopivec župan, Jan. Vodopivec, Anton Rustja starešina, Jože Kertel kmet., Tone Faveti posestnik, Franc Bratina župan, Paul Rustia p. s. Andrej Klemenčič hmet, Jože Geršil župan Vertovinski, Favetti, Jože Valič starešina, Franjo Rebek starešina, Anton Caur starešina, Janez Bizjak, Franjo Rustia trgovec.

Vrlim Kraševcem pozdrav!

Kakor Vaše sive skale ste neomahljivi ostali pri svojem prepričanju. In kako bi ne? Kedor se je izneveril federalističnim načelom od katerih edino upamo za naš narod lepšo bodočnost, naj ne išče več zaupanja pri Slovencih! Zato smo popolnoma Vaših mislij! Bog živi kraške volilce!

V Sovodnjah, dne 30. aprila 1872.

Gaud. Tosi župan, Jvan Pavletič star., Jurij Mercina star., Jan. Pelicon star., Jakop Lukežič star., Stefan Češcut.

Po volitvah na Českem.

Čehi so pri volitvah páli, toda páli so častno; kajti narod je svojo dolžnost storil. Majhni posestniki niso še nikoli poprej tako soglasno volili deklarantov, poprejšnih poslan-

cev, kakor zdaj, in tudi volilci po mestih in trgovih se niso nikdar tako skazali, kakor te dni. Le veliki posestniki so popustili narodno stran, volili so v večini českemu kraljestvu nasprotno. To se je zgodilo po zvijači in prekanenosti centralistične stranke, tudi zato, ker je mnogo Nečehov v tem volilnem razredu, celo tujcev, ki so zadnje dni tam nakupili posestva. Potem je odločila majhna peščica bogatincev obstoj tega ministristva. Taka zmuga ne more imeti dobrih nasledkov tem manje, ker so se, kakor se občno piše in govori, taka sredstva rabila, kakor menda še nikdar ne v ustavni državi. Tukaj in na Ogrskem hočete centralistični stranki znagati po vsakem načinu, opiraje se na ministristvi takraj in onkraj Litave, in tó delate posebno po uradnikih. Tako postopanje pa je popolnoma nasprotno ustavi in svobodi; nasprotno je naši postavi, katera veleva, da ima vsak voliti po svojem prepričanju, po svoji vesti.

Bistvo naše ustavne monarhije so deželni in državni zbori, torej je prevažno za vso državo vse, kar upliva in dela pri volitvah, zato je svoboda pri njih prvi pogoj, da so ti zbori pravi izraz ljudskega mnenja. Kadar se pa ministristvo v volitve tako meša, da obeta, žuga in uradnikom zapoveduje, kako imajo voliti in agitovati, potem nij prav za prav ljudstvo te zbere izvolilo, ampak ministristvo jih je, in ono je, katero samo izvršuje pravice, prihranjene ljudstvu in njegovim predstavljateljem, poslancem.

Ono se kaže potem v dvojni obliki, kot vlada in kot ljudsko zastopstvo. Ono je, katero davke tirja in dovoljuje, samo sebe hvali, in privoljuje svojim predlogom, potem zamore hoté narodne pravice skrajšati ali uničiti po dozdevno postavnem poti. Ministristvo, koje ukazuje svojim uradnikom, kako morajo voliti in agitovati, loči jih s tem od ljudstva,

LISTEK.

Iz Trsta na Kras.

III.

Dubro jutro, prijatelj! Akopram si večeraj kozarcu večkrat na dno pogledal, vendar te danes lasje ne bole, kakor bi te morda boleli v Gorici po sladki rebolji. Takih lastnostij kraški čruec ne pozna. Odpravi se na daljni pot! Pa predno zapustiš Dutovlje, naprosi prijatelja naj ti nekoliko razkaže okolico dutoveljsko. Videl boš kako je podobna raji — da, to ti je prava oaza na precej pustem Krasu.

Glej, njive okinčane z dolgimi vrstami zasajenih trt i plodunosnega sadja. Protij vzhodu pa gozdiče napoljene s kostanjevimi drevesi i kosatimi hrasti.

Konec gozdičev stoji bogata vas Tomaj, mogočni sedež mogočnega kraškega Kljuna. Kakor pravi Kljun v Luce-nu, tako tudi njegov kraški sorodnik po mišljenju kraljuje tukaj ne briguje se za žule in nadloge svojih sosedov — pravi magnat: ad fructus consummere natus. Toda

zavrtimo se — „urnih krač,“ kakor Koseski prav mojestersko poetiško nekle pravi, in hajde naprej! Pustimo Črnetu v miru, saj ga je „Soča“ uže tako premlatila kakor bobovo slamo; tudi bi mi morda kot pravemu kraškemu inu kri zavrela, ko bi dalje imel ž njim opravka.

Da je te pelja pot čez doline i senožeti, ktere si je napravil pridni Kraševce iz kamenitih, mej posamezne občinarje razdeljenih pašnikov.

Med temi zagledaš tudi lepi občinski vrt, zasajen z zlahtno refoškovo trto. Kdo bi si bil mislil pred nekoliko leti, da na prostoru, kder so stale velike stene obrastene sem ter tija s pritlikastim trnjevim grmičjem, bodo rastle tako zlahtne trte i tako visoka trava!

Hvala za to gre posebno dutoveljskemu županu i dušnemu pastirju, ktera sta ljudstvu navetovala i je napeljavala, da se je lotilo tega blaženega dela. Dašni pastirji i župani, ki imate veliko upljiva med ljudstvom, pisnemajte č. g. Brenceta i g. Stoka, saj veste kako tesno združeno je gmotno blagostanje z dušnim! I vi Kraševci, poprimite se z veseljem nasvetov pametnih mož i budite v tem obziru delalni kajti: Lenega čaka strgan rokav, palica beraška, prazen bokal.

Prva vas za Dutovljami, ktero prehodiš na tem kraškem potovanju, je: Skopo, selo kterege pre-

bivalci nikake nečasti nedelajo njegovemu imenu. Tudi v tem skopem selu so uže jeli čestiti Talijo; zakaj so pa to lepo navado opustili, nij mi znano. Morebiti g. Živec o tem ve kaj povedati? Pa prijatelj, kaj ti je treba družih dokumentov? Selo je skopo. Razumiš!

Dragi prijatelj, na Krasu se nahaja sem ter tija veliko oslov.

Pa če tudi je dopisnik v ranjem Primorcu tem dolgouhatim živalcem prelepe lastnosti pripisoval, kakor n. pr. to, da se še noben osel zaradi nezveste mu ljube nij obesil, i če tudi je v svojem entuzijazmu tako daleč dospel, da se je nesrečnega štel, da nij osel, vendar prebivalcev prihodnje vasi t. j. Koprive, z nobeno rečjo tako ne ujeziš, nego če jim začneš oslariti. I zakaj je temu taka? Poslušaj, o tem gre taka-le govorica: Srečali so pred nekoliko leti muhasti mladeniči osla v pozni noči na cesti sredi vasi. Ker se je pa ta spozabljujost, ne plačavši „fantovske“ predrznila ponočevati in fantovati, naklonili so jej poredneži kazni. Gnali so nesrečnega osla v zvonik, ovezali mu zvonovo vrv okoli vratu ter obesili na to vrv nekoliko sérčja. Oslu bilo je trpeti Tantalove bolečine. Ker vsakokrat, ko se je pripognil, da bi zagriznil v predstavljeno mu sérčje, omajal je zvon tako, da je zavvonil

unicij njihove državljanske pravice voliti po vesti, kviri značaje, odteguje jih njihovemu pravemu delokrogu, in jih rabi, da svojo javno oblast obračajo ministerstvu v prid, da doseže namene, ki so željam raznih narodov nasprotni. S tem pa žalijo ministri in uradniki narode, in to je toliko naopačnejše, ker so uradniki in morajo vedno biti varuhi postav, prava in javnega reda; po takih ukazih pa postanejo sredstva ministerjalnega mnenja. Vse to škoduje njihovi veljavi, avtoriteti in sploh trpi spoštovanje do postav. Na drugi strani mora tako postopanje buditi nevoljo v uradnikih samih, ker je vsakemu poštenjaku predrago njegovo prepričanje. Najhujši nasledki so pa ti, da so združijo strasti, sovraštvo in pogubna nezloga. Politične stranke naj se merijo same med seboj, javne oblasti morajo skrbeti za mir in postavnost, a ne strahčariti, posebno v Avstriji ne, kajti tukaj se bojujemo tudi za narodnost, za živo blaženo idejo, ki je uže presunila vse stanovne. Dražiti pa državljane in žaliti jih v predragih čutih, pravicah ali časti, gotovo nij, dokaz državne modrosti.

Zatorej je premodro bilo od naše krone, da se nij udeležila tega volilnega boja v razredu velikega posestva. Vemo sicer, da ne more ministerstvo pri volitvah molčati posebno ne, kedar apeluje na občno mnenje, toda zadosta mora biti, da svoj program razvije, in skuša pošteno in dostojno volilce prepričati. Če ima prav, ljudstvo bo rado in tem rajše njemu ugodno volilo, ker so avstrijski narodi vajeni, javne oblasti spoštovati. Toda preveč je preseglo meje, kakor dela tudi madjarsko ministerstvo na Hrvatskem. Vsled takega izida českih volitev so centralistični listi ošabni, veselo se prihodnega državnega zbora in pravijo, da so zdaj Poljaci, ti nesrečneži na vrsti, in da se razpusti kranjski deželni zbor.

Tudi pripovedujo, da je na Českem spet nezloga nastala med Staročehi in Mladočehi, da bodo Malorusi in Poljci si še bolj navskriž nego poprej. Nu tega ne verujemo, ali po vsakem načinu smo Slovani v polražaji, v katerem je bil stari Rim, kedar se je v njem slišal klic: Hanibal ante portas. Da, sovražnik je pred durimi, in otresti se ga moramo, in vsem nam naj bode baš česka zgodovina učiteljica. Od leta 1419 do 1436 je divjal husitski boj na Českem, in zedinjeni so zmagali Čeki večkrat in vselej sovrage, mnogobrojne nemške trume. Po taki slavi so se ločili v zmerne Husite, katerih je bila velika večina, in Tabo-

site pa Orphanite, katerim so djali, da so prenapeteži. Prvi so leta 1433 mir sklenili, in so sami zoper svoje nesrečne brate meč potegnili, da jih unčijo 1434 v strašni bitvi, padel je tam taboritov vojskovodja Prokop mali. Neki zgodovinar pravi: Upor je potem nehal, in česka dežela le po Čehih samih zmagana, udala se je krvava Sigizmundu, spoznavši ga kralja 1436.

Še večkrat ko Čehi so bili Poljaci sami krivi svoje grozne nesreče še poprej a posebno po prvi razdelitvi 1772.

To so svarilni glasovi iz zgodovine, ki nam vedno upijejo, da bodimo zložni. Nu, 7. maja se zopet zbere državni zbor, prilika je lepa in skrajni čas je, da se zedinijo vsi Slovani in federalisti v en program, da po njem delajo urno, odločno in neprestano. Kdo zna, kaj ima bodočnost v svojem krilu, zato zložimo se, da ne bode zgodovina rekla: Slovani zmagani po Slovanih so pali pred svojimi nasprotniki v prah.

Društvene zadeve.

V seji 18. aprila t. l. se je ustanovil novi odbor polit. društva Soče. Za podpredsednika sta izvoljena gg. Matija Doljak in Marka Vales; tajnika sta ostala gg. Viktor Dolence in Ernest Klavžar, prvemu izmed njiju se je izročilo tudi denarstvo.

Pri tej priliki se je sklenilo, da se imajo z naprej priobčevati po listu „Soča“ tudi odborovi sklepi razen taci, o katerih bi v odboru obveljalo, da niso za javnost.

Sprejel se je tudi predlog, da se ima po „Soči“ objaviti imenik vseh društvenikov, da se ima pa g. lastnik lista odškodovati za dotične gotove stroške. Ta predlog je obveljal po precej živahni razpravi ob vprašanji ali bo gg. društvenikom ugajalo, društvu pa kaj koristilo, če se imenik priobči in ali bi morda „Soča“ kot glasilo društva ne imela prav zastoj tega imenika v svoje predale sprejeti.

V zadnjem vprašanji je razložil g. Dolence, da je list „Soča“ po svoji tendenciji gotovo društveno glasilo, da prinaša zborove in odborove razprave zastoj, — da pa nij materjalno odvisen niti od društva pa niti od posameznih društvenikov, od kar je on sam položil kavicjo in je on sam odgovoren za vsako zgubo; k večemu bi bil list morda odvisen od tistih 20 rodoljubov, ki so se zavezali založiti eventualno zgubo poprejšnjega štirinajstidnevnikarja, ako bi ta zaveznost veljala tudi za tednik.

Gledé peticije, da se namesti v Gorici vsaj eden, slovenskega jezika zmožen notar je odbor sklenil, da jo ima g. Dr. Lavrič sestaviti in odboru v potrjenje predložiti.

Zastran tabora, po sklepu občnega zbora, se je potrdil predlog da naj gg. odborniki pozvedo doma

in premislijo, kake točke naj bi se odločile za taboriski program.

V seji 29. aprila so bili prav živahni razgovori zastran tabora. Toda na vse zadnje je obveljalo mnenje, da nas je za zdaj priroda prehitela, ker so uže povsod travniki obrasteni, ker je ljudstvo navezано na raznovrstna pomladanska dela in zdaj posebno na svilorejo, — da se ima tedaj tabor odložiti do primernejšega časa.

Potem so se izvolili društveni poverjeniki, kateri se priobčijo v kratkem v društvenem imeniku.

D O P I S I.

V Gorici 3. maja. — G. Črnetu je šel zadnji up po vodi! „Ogromna večina slovenskih slobodnih državljanov dežele goriske“ — mu je odvzela zaupanje. Vtapljuje se poprimo vsake bilke, da bi si otel življenje. Tudi Črne se je tešil nad kraških volilcev nezaupnico s tem, da si je domišljeval „zaupanje imeti celega slovenskega dela goriske dežele“, tako je čitati v njegovih kajžuri.

Cela slovenska stran — izvzeto majhno število — je oporeklo njegovo protifederalistično postopanje v Beči — in sicer samo to, ker za njegov trud za predelsko železnico mu bode vedela hvalo, akoravno je le svojo dolžnost dopolnil. Hvala Bogu, naše ljudstvo je še toliko politično zrelo, da zna ločiti narodno-politične pravice od gmotnih koristij.

Vdeta je, da samo Tominci ne znajo enega od drugega ločiti. — Sicer ne moremo g. Črnetu tudi tega veseleja pustiti, kakor da bi bila tominska zaupnica „v imenu celega ljudstva tominskega okrajn. glavarstva, katero ima 30000 duš“ njemu poslana. Tominsko okrajno glavarstvo šteje celh 44106 prebivalcev; od teh je podpisalo zaupnico — čez vsememo podpisane zastopnike celih občin — tominska dekanija, ki šteje 4400 duš, župnija sv. Lucije s 1625 prebiv., dekanija borška z 8603 stanovalci, in to je vse. Tedaj podpisani tominske zaupnice veljajo največ za 14633 ljudi. Kde pa je cela kobaridska dekanija? Kde je cela cerkniška dekanija? Kde so vse druge župnije, dekanije tominske, pred vsemi volčanska? Tedaj 29.473 prebivalcev tom. okrajn. nij podpisalo Črnetu zaupnice! Zakaj ne? ker se niso upali Tominci se poslati jo v podpisanje v omenjene občine. Nadejamo pa se še, da bodo znsčajni Kobaridci, ki so pri zadnjih volitvah v deželni zbor pokazali, da zasjo biti neodvisni o. l. vsacega vladnega upljava, in vse druge občine tominske z njimi odločno od sebe odvrnilo sum, kakor da bi veljala tominska zaupnica tudi za nje. Če vse to g. Črne pomisli trezno, se lahko s Prešernom prime za glavo in reče „sem dolgo upal“, pa sedaj sem se streznil!

Važni posebno sta priznanici poslani za Kraševce od mirenske in sovodejske županije. Zašli smo, da tam vrti narodnjaki stanujejo; da se pa tudi njihovi župani, ki so rjdom Italjani, tako odločno

in nasprotno težje zvonova potegnilo je na kviško oslovo glavo, ko je imela ugrizniti. Koprivci zaslišavši ponočni zvonov glas, mislili so si, da je ogenj.

Zbere se jih okoli zvonika sprecejšuo število, da bi uprašali zvesto pozornega varuha, kje gori. Pa kakšna pošast se ziblje v zvoniku! Ko so hoteli k njemu, pograbi osel po snopu ter zavzoni. Vsi so bili osupnjeni. Spravi se jih vendar nekaj srčnejših do zvonikovih vrat, pa ker luči niso imeli, nij jim bilo moči spoznati v brezmesecni noči, kaj je. Enoglasno so torej zakričali: Uha ima, osel nij! I še le, ko so pozneje luč udobili, videli so, da je osel. Ali joj, gorje je bilo tedaj ubogemu Mibi! Nikoli nij pozabil udarcev, ktere so mu naložili razsrjeni Koprivci. I tudi se nij še slišalo, da bi se podstopil od tistega časa še kedaj fantovati. To tedaj, dragi moj, srdi vrie Koprivce, ko zaslišjo ime po Primorčevem feljtonistu prehaljenega osla. Zatorej-Kopriva je uže pred teboj! — svetujem ti, brzdati jezik, če nočeš podvreči se oslovi podobni kazni.

Nijmaš več daleč do „pol ptič — pol mišjega kota“ ali vendar predno vaj dospeš, opazovati ti je še mnogo stvari, kajti približal si se uže Štanjelu. Štanjel je vas kakor druge, bi rekel ti. Pa nij res. Štanjel je staro mesto znamenito, če zarad drugega ne uže zarad tega, da so njegovi prebivalci l. 1848. v njem hrabro branili svoje tlačitelje, ko so je oblegali kraški husiti s cepi i kosami. Pa tudi lega te starodavne trdnjave je prezanimiva, da ne bi ti je nekoliko opisal.

Se starim zidovjem obzidani Štanjel vzdiguje se okoli vrha še precejšnega griča na desni strani ceste, ki pelja iz Trsta pa tako, da je griček

vršček še prazen nad vasjo. Prekrasen razgled se razgrne tvojemu očesu s tega vrščka, kterege množi skratna prememba. Gledal si dozda kraški svet nekoliko kamenit, nekoliko rodovitnen ali vendar neke stvari pogrešalo je zmirom tvoje oko i s tega griča jo more gledati. Glej, kako se ob njegovem podnožji vije med lepimi ravnimi travniki z zelenim vrbovjem z bukovjem obseden potok Branica. On zbira vse druge manjše potočice ki curljajo med vinskimi goricami na severu i severo vshodu se vzdigajočimi, z zelenimi trtami i v raznih barvah cvetočim sadjem obdanimi, da je čez malo časa odila mirni Vipavi. Od zadaj za temi goricami i za vipavsko dolino, pa uprek ž njo, vidiš mogočno se vzdigovati sivega Nanosa pa škrbastega Čavna, kteri si je izvolil za klobuk trnovski gozil. Proti severo-zahodu leži goriska okolica z rodovitnimi Brdi vred i od zadaj kot zadnja straža vlečejo se visoki snežniki, med temi oče Krn.

Pa vrtniva se k notranjim razmeram tega starega mesta.

Kakor uže povsod, tudi v najožih mejah, je tudi tukaj strankarstvo v modi. V celi občini nahajaš tri stranke: namreč strogo klerikalno, kateri se prišteva z vsemi pobožnimi ženicami vred tudi naš podžupan, narodno-napredovalno obstoječo iz posestnikov i trgovcev, in ustavoverno. Vsaka zastopa svoje principe po svoje. Prva ima svoj glavni sedež v farovžu, druga v glavni gostilni pri starem „Šnajderju“, kder „in dulci jubilo“ pri bokalu rumenega vinca čestokrat močno zarapoče čez njene nasprotnike. Tej se pridruži večkrat trgovec i obrtnik iz bližnje vasi, kateri je iz vseh kotov zbrane laške pisatelje prebravši postal kmetski filozof i hud socijalist. Ta ti je original. Je pa tudi pošten narodnjak; če ti bo

v moči kedaj, obišči ga i bogateji boš za nekoliko čudnih nazorov.

Tretja, ustavoverna, stranka zbira se bolj okoli domačih ognjišč, kder je prav dobro pre-skrbljeno tudi za najobčutnejši želedec.

Navadno žive vse tri stranke maju saboj v spravi i božjem miru. Samo klerikalna je kedaj prejezična, i vendar njeno jezičnost ostali dve prav evangeljsko voljno prenašati. Ti pa, prijatelj! okregaj narodno napredovalno. Priporočaj jej vzajemnost i strpljivost, očitaj jej nedelalnost i publost, morda bodo tvoje besede več izdale po mojih, ker „nemo propheta in patria.“ Sicer bi bilo tu še marsikaj, kar bi se moralo očitati temu ali onemu, a opustiva to i nadejavva se boljših časov, če je res, da „tempora mutantur ia „trde butice“ in illis.“

Podajva se v „pol ptič-pol mišji kot“, kamor sva se namenila.

Povem ti uže naprej da je ta kot kaj srečen kaj na svetu.

Tu nij nobenega strankarstva, nobenega prepira, nobene jeze. Srečen je, komer je dano, da v njem stanuje. On se ne meni za vse pozemeljske časti, za vse zlate križce s krono vred, on pogreša s prelahkim srcem vse naslove. Človek živi v miru i si voli sam „vero i postave.“ Ne poznajo tu zaupnic toliko manje pa nezaupnic (zatorej slab kraj za take mešetarje kakor je šior Pierin).

Pošterco živeti i za občni blagor skrbeti to je sveta dolžnost. Vsakemu je dovoljeno, da izrazi v javnih zadevah svoje mnenje. Prvakov tu bistreno še ne poznaj, samo iz tega sklepajo da so sni čudne spake, ko prebirajo Novične kritike, vsak se trikrat prekriža ko zasliši njihovo ime. Da, prijatelj, rečem ti: le hitiva, da bodeva prej srečna.

Kraševce,

potegujejo za narodne naše pravice, nam je dokaz, kako se priznavanje naše pravične stvari čem dalje širi. Zato Bog živi neustrašene boritelje za napredek Sloveastva!

V sv. Florjanu 24. aprila (Izv. dop.) V. 14 št. cenjenega lista je dopisnik omevil, da je naše županstvo važen korak storilo s tem, da je pri c. k. okrajnem glavarstvu protest vložilo proti nezakonu dopisovanju, ter da je v tem protestu rečeni oblastnji zažugalo, da ne bode več dopisov v tujščini prijemalo. To je res odveč, da se moramo uže toliko let neprenehoma boriti za pravice, koje nam grede po božji naravi i človeški postavi; pa če pogledamo paragrafe obč. reda, vidimo, da se mora posebno županom toliko več krivica goditi s tujim dopisovanjem, ker oni so po §. 69. rečena postave podložni in glavarjem odgovorni glede svojega poslovanja.

Kako pa hočete, da vam bode redno i postavno dopise reševal župan, koji ne ume inega jezika nego materinskega; pa naj bi ga tudi umeval, kaj bo morda za ljubav kakega okrajnega paše prodajal to, kar si jez moogoletnim ribanjem šolskih klopj tujščine priberačil. Gospoda olikavci, ali nij vaše vedenje dosta barbarično, da ne rečem smešno. Kuj bi rekli vaši i vaših ministrov bratje tam gori v rajhu, da bi se jim kdekak pasa prikazal ter jim kitajske dopise pošiljal? Gotovo bi mu pri vsej svoji hvalisahi omiki fige, če ne še kaj drugega pokazali. Ker poznavam tukajšnega župana kod značajnega moža i vrliga domoljuba, imam vse upanje, da bode svojo obljubo držal ter vse njemu nerazumljive dopise vračal.

V znamenje, da se tudi Brdci bojimo „črne“ kuge, naznanjam, da smo tudi tukaj podpisali odobrilo nezaupnici hrabrih kraških volitev. Dolgo smo odlašali ter mislili smo uže skoro molčati; ali zvedevši da so nekteri Tominci iz Črnotove sramote še več sramoto nakl. nili tužni majki Sloveniji, ne moremo tudi mi se zdržati, da ne bi svetu pokazali studa, ki ga v prsih nosimo do vseh izdajalcev mila nam domovine. Upamo, da nas bodo v tem vse ostale županje posnemale. Dragi Tominci! vedite, da tudi nam bi veliko - morda nič manj nego vam - koristila fakična železniška progá poleg Soče (pa ne kot obljuba napisana na papirju za nas osodepolnih dunajskih ministrov) pa vendar ne rečemo: „ta je prva“ nego trdimo, da nam je za Bogom narodnost najljubša.

Iz Vipave 29. aprila (Izv. dop.) Telovadno društvo „Sokol“ je imelo 28 t. m. izredni občni zbor; na dnevnem redu so bile najvažnije reči: o lborova volitev in premaredba 20. §. pravil. Volitev se je prav svobodomiselnio, in nadjati se je tudi - srečno izvršila; izvoljeni so namreč: Gg. Aud. Ditrih za starosto, Daniel Šapla za podstarosto R. Silvester za tajnika, Jos. Barle na blagajnika Ant. Uršič, V. Pin, in Pahor za odbornike. Po odboru nasvetovan predlog prenamredbe §. 20, ki se je žalibog tudi sprejel, se glasi: „Po razdruženju društva pripada imovina Sokolova vipavski čitalnici.“

Po naših mislih bi bilo boljše in uspešnije ko bi se bilo v tem §. določilo, da, ako se društvo razide, premoženje njegovo dohode kak slovensk literaren zavod.

Pričakovati je od novo izvoljenega odbora, da bodo bolj ozir jemal na društveni glavni namen - telovadbo!

V Ajdovščini na sv. Jurija dan. (Izv. dop.) Nekaj narodnjakov je sprožilo te dni željo, da bi se v tukajšni čitalnici napravil oder, da bi tudi pri nas bilo mogoče po vzgledu bližnjih občan kako igro in veselico napraviti, ter vzbuditi enkrat iz trdega spanja narodni slovenski duh.

Ker bi, pa oder brez igralcev in brez petja nič ne pomagal, je občni čitalnični zbor zvolil odsek 5. udov, da pozve i poišče poprej osebnih močij.

Slišim, da je odsek svojo nalogo z dobrim uspehom dovršil, ker obljubile so prav izvrstne in zmogzne gospodičine na oder stopiti, in tudi možkih močij za petje in igr. je odsek obilno število sebral.

Pa glej, draga Soča, pomanjkuje nam poglavitejšje reči in ta je: pevovodja! Nij verjetno, pa res! Marsikdo bi morebiti opazil, da to nalogo bi lahko orgnist prevzel, kakor je povsod na deželi navada, in sicer ne samo pri Slovenceh, ampak tudi pri drugih narodih. — Temu pa povem, da tudi organista nijmamo, in če nam nij ravno treba ob nedeljah kakor oblite kokoši po tihih maših domov laziti, moramo se le velikodušnosti našega gosp. učitelja Franceta Švare zahvaliti, kteri dobrovoljno in brezplačno to službo opravlja, dokler občina primernege in zmognega organista ne udobi.

Ne čudi se tedaj častiti bralec, ako ti kdo pravi, da ajdovska čitalnica spi, saj vidiš, da volja je dobra, al pevovodje pomanjkuje.

Umnemu človeku je treba malo beselij. —

Iz Črniš 24. aprila. (Izv. dop.) V naši čitalnici je bila občna seja dne 21. t. m. Na dnevnem redu bila je volitev predsednika, podpredsednika, in odbornikov; nazočih udov je bilo 25. Najprej se je volil predsednik in podpredsednik, potem odbor. Gospod Jože Faganel naš deželni poslanec in župan v Oseku, prosi za besedo, ter začne v kratkem govoru pričujočim udom nasvetovati naj vsi pričujoči udje si izvolimo za predsednika našega gosp. župana Franca Lebana. Ta obče spoštovani mož se sicer izgovarja, da mu kmetijstvo, županstvo in njegovo slabo zdravlje branijo prevzeti predsedništvo, toda vsi njegovi ugovori pričujočih nijso prepričali in tako bil je soglasno g. Leban za našega predsednika izvoljen.

Gospod učitelj V. Kanzler izvoljen je za podpredsednika, in ob enem tudi za blagajnika. Potem se je volil odbor. Odborniki so sledeči možje: 1. G. Jože Toplikar, posestnik in mlinar v Oseku. 2. G. Peter Koron, posestnik v Batnjah. 3. G. Jože Mermolja posestnik v Seli. 4. G. Valentin Kosavel. 5. G. France Kosavel in 6. G. Jože Batič. Za namestovalce so izbrani: G. Tone Berbuč iz Sela, in Miha Vičič.

Nadjamo se, ker smo naš narodni dom v roko dali pogumnim in za blagor domovine vnetim možem, da bo naša čitalnica krepko živela, in veselo napredovala. Konečno naj ne pozabim, izreči v imenu črniških čitalničnih udov zahvalo vsem selskim udom, kteri so se upisali v naše čitalniško društvo. Živeli!

Politični pregled.

Na Českem vladajo ustavoverci in Čehi mirno gledajo nesramno početje svojih zatirancev. Ustavoverci menda sami spoznavajo satanovo setev, katero so sejali po Českem, ker so čudijo in veseló, da se Čehi nijso spuntali. Dunajski židovski listi pravijo, da gre za to vsa zasluga Kollerju; a Česki narod se ne boji Kollerjev; ampak toliko zrel in previden je, da si je v svesti, da bode zmagala pravica za katero se uže toliko let bori, brez vsacoga punta. Če se ne motimo so ustavoverci zelo želeli, da bi na Českem nastala prekučija, da bi potem imeli toliko veči uzrok, zatirati je; pa varili so se; Čehi so lojalni svoji dinastiji in modri politiki, kateri vse dobro preračunijo in se ne prenaglijo z nobenem korakom. Mirno gledajo v bodočnost; slovanska bodočnost pa bode tem sijajniša, kolikor hujše se jej bodo ustavljali naši sovražniki.

Deželni zbor česki je zdaj tako nemški, kakor skoro noben drugi v Avstriji; Čehov nij v njemu in tedaj je ves narod česki živ protest proti sedanjemu ministerstvu. Protest velikih posestnikov, s katerim so izrekli 22. aprila, da se ne udeležé volitve za deželni zbor, je vendar prišel v javnost, akopram je Koller pustil konfiskovati vse liste, ki so ga prinesli. Deželni odbor ga je namreč sprejel med poročila o volitvah in tako so ga morali poslušati ustavoverci v českem zboru. Protest naštera vse krivice, katere smo uže objavili po našem listu in kakoršne so se vršile pred volitvijo; a v kljub vsemu temu, pravi protest, so se hoteli veliki posestniki udeležiti volitve, ker so si bili dobro v svesti, da imajo večino na svoji strani; pa 17. aprila proglašen zapisnik volilcev je tak, da se konservativna stranka ne more udeležiti volitve. Kakor smo uže poročali so se izpustili konservativni stari volilci iz zapisnika in zapisali taki ustavoverci na njih mesta, ki nijso dozdej še nikoli volili v velikem posestvu. Koller je v deželni zbornici pobijal ta protest, se ve, da s tisto puhlo zofistiko, kakor smo navajeni čitati v „Neue freie Presse“ in družih ustavovernih listih.

Kako stojé tedaj reči na Českem? Ravno tako kakor po padu Belkredija, ko se je tudi ustavovercem posrečilo, spraviti v deželni zbor nemško večino. Boj bode zdaj še hujši; v istini se nij prav nič zboljšala situacija za ustavoverce, temveč nevarnejša je postala in bode ustavovercem čez glave zrastle, če enkrat

izigrajo svoj zadnji „triumf“ — direktne volitve. Koller si hoče zdaj s tem pomagati, da pridno časopise konfiskuje in premagane Čehi se zmerom straši z vojaki; a vse to ne bode ustavovercem nič pomagalo; Čehi vedó kaj imajo storiti, če tudi nobenega lista ne beró.

Poljaki bodo menda tudi za naprej ustavljali se naklepom decembristov, posebno pa direktnim volitvam v drž. zbor; kakor se sliši, se nadjajo, da se bode federalistična stranka v drž. zboru ojačila in da bode potem ministerstvo vrgla. To je zopet polovičarska politika, katera se sama kaznuje. Da nijso Poljaki še dozdej prevideli, da jih ustavoverci le za nas vodijo! Sliši se, da vlada namerava razpustiti tudi Kranjski dež. zbor; to se menda ne bo zgodilo, ker vlada pričakuje, da pridejo kranjski Slovenci zopet v drž. zbor, in ker menda tudi od direktnih volitev ne pričakuje posebnega uspeha.

Na Španskem je začel punt; Karlisti se bojujejo v kraljevo vojsko in je te dni uže tekla krv. Karlistov ustajnikov je baje 15000.

RAZNE VESTI.

(**Novi cesarost**) je potrdila sklep dež. zbora goriškega, po katerem se ima Čezsoča ločiti od Boveca ter osnovati se kot samostojna občina.

(**G. Plohi**), učitelj slovensčine na goriški realki, je preseljen v Ljubljano, tudi na realko.

(**Novi knjigami**), katere po Avstriji širiti in prodajati je prepovedano, smo čitali te dni v „Wiener Ztg.“ tudi brošuro pod naslovom: „Devet pomladanskih vijolic, katere je za c. kr. nosovo natrgal passauski meščan.“

(**Amerikanec Morse**) ki je l. 1835 iznašel telegraf, je pred kratkim 89 let star v Novem Yorku umrl. Za njegovo občekoristno, prevažno iznajdbo mu bode človeštvo na veke hvaležno.

(**Zopet nov hotel.**) Tukajšna poduzetnika in trgovca gg. Furlani in Tripp mislita zidati hotel s kopeljami tik mestnega vrta. Iz vsega, kar se namerava, smemo soditi, da bode omenjeni hotel ustrezal tudi najbolj finim zahtevam ter tako pomagal, da Gorica postane zdravilni kraj in poleg tega tudi središče našega trgovstva, posebno pa če dobimo še predelsko železnico.

(**Brenčelj na Zabjeku.**) Gospodu Aleševcu, uredniku „Brenčelja“, je došel te dni odlok, da ima nastopiti dvomesečni zapor, na katerega je bil v znani pravdi zarad Risterjevega psa obsojen.

(**Rožanska čitalnica**) napravi 12 t. m. besedo z igro „Ženin od gladi.“ Veselico bode zvečer povšaval umetnihi ogenj. Uljudno vabi vse častite ude k tej veselici odbor.

(**Zbor zarad ljudske banke**) bil je t. m. v dvoran deželnega zbora. Nazočih je bilo blizo 60 z raznih krajev in sicer polovica Slovencev, polovica Italijanov. Gosp. prof. Coronini je zbor odprl s primernim govorom, v katerem je poudarjal potrebo ljudske banke in izrekel željo, naj bi obé v tej kipi deželi živeči narodnosti zložno delali na materijalnem polji, da bode dežela srečna in blagostan občan. Potem povabi g. dež. glavar zbornike, da začno razgovor o prevažnem predmetu. Prvi poprime besedo g. Streinz, kateri je mnenja, da je treba banko še na obširnejši podlagi osnovati, nego je podlaga načrta, katerega so povabljeni prejeli. Predlaga tedaj, da naj se voli odbor, kateri bode reč še enkrat natančno pretresoval in potem pravila izdelal ter predložil zboru odličnih in merodajnih oseb iz cele kronovine, da je pregleda in potrdi in da se potem pošlje ministerstvu v potrditev. Za ta predlog govori tudi g. dr. Pajer in drugi; proti njemu so pa Slovenci; gg. Doljak, dr. Tonkli in Dolenc govore proti predlogu in zadnji stavi drugi predlog, da naj se voli odbor, kateri naj bi na podlagi načrta štatute izdelal, ter je precej predložil ministerstvu in vse drugo preskrbel, da se banka uresniči pred ko mogoče. Svoj predlog motivuje s tem, da je v načrtu izraženo pravo in deželi najbolj koristno načelo; za nas Slovence je nij boljše podlage in ker se sprincipom strinjamo, nij potreba več zborov; ampak vse formalnosti in natančnejša osnova naj se prepuste odboru, da popred pridemo do cilja.

Pri glasovanju je padel ta predlog in sprejet je bil g. Streinzov. Potem konča razgovor in voli se odbor, v katerega so voljeni: gg. prof. Coronini, dr. Pajer, dr. Tonkli, Tripp, Kacafura, Karol pl. Ritter in Sam. Jona. Ta odbor bode vso

reč natančno pretesel in če se zedini v principih, bode napravil statute, katere predloži novemu shodu, da je odobri ali kaj popravi in da se potem predloži ministerstvu v potrditev.

(Ljubljanska občna banka). Pod tem imenom hočejo nekteri občni redoljubje osnovati zavod, ki bode našemu narodu gotovo kasnil vsestransko. Vabilo, katero so razposlali oni gopodje po vsem Slovenskem, se glasi:

Blagorodni gospod!

Kdor dandanašnje gibanje človeštva pozorno opazuje, lahko vidi, koliko si prizadeva vsak narod, da bi si priboril samostojnost v narodno-gospodarskem obziru, kajti materialno blagostanje je podlaga in prvi pogoj vsega narodnega napredka.

Na Slovenskem storilo se je dozdaj v obče žalibog jako malo za povzdigo materialnih narodovih razmer in skrajni čas je, da se tudi slovenski narod z vso marljivostjo loti dela na zanemarjenem tem polju, ter skuša postaviti se kar najhitreje na svoje noge.

Ta za naš narod neizmerno važni namen doseči bode mogoče le s združenimi močmi, ker družitev močij, asocijacija, je tirjatev našega časa. Denarne sile morajo se skupiti, da se bodo kakor kri iz srca plodunosno razlivalo po vseh žilah narodnega življenja, in zato nam je ustanovitev osrednjega narodnega denarnega zavoda prva živa potreba.

Podpisani, od mnogih strani nagovarjani, namenili so se, da poskusijo izpeljavo te namere, to je, osnovo narodne denarne banke v Ljubljani, in Vas zaradi tega uljudno vabijo k shodu redoljubov, kateri bode v ta namen prihodnje nedelje, to je 5. dan maja popoldne ob 3. uri v dvorani ljubljanske čitavnice.

Na dnevnem redu tega shoda bo:

1. Posvetovanje o načelih pravil za omenjeno društvo posebno glede društvenega fonda, delokroga in uprave; podlaga razgovora bode načrt pravil, iz kterega posnete glavne točke pridejane so temu vabilu.

2. Volitev osnovalnega odbora.

V Ljubljani 28. dan aprila 1872.

Dr. Jan. Bleiweis.

Josip Gorup. Valentin Krisper. Ivan Vilhar. Peter Grasselli.

Imena gg. začetnikov uže sama na sebi nam dajo poročstvo, da bode novi zavod skoz in skoz naroden in na popolno rečni in zdravi podlagi osnovan. Če pregledamo načrt te banke, katerega so nam gg. začetniki blagovoljno poslali, se koj prepričamo, da hoče nova banka postati pravi naroden dom v materialnem obziru, tako obširen je njen delokrog.

Pomagala bode kmetom in drugim posestnikom, srenjam, trgovcem, obrtnikom, delalcem, s kratka vsem stanovom; zraven tega se pa bode pečala tudi s tacimi podvzetji, ki so bile dozdaj večdel v tujih rokah, namreč jemala bode v najem c. k. užitnine, mitnine in druge državne in privatne stalne dododnine, trgovala bode z raznimi predelki in posredovala kupčijo in promet na vse kraje; pečala se bode tudi z obrtnijo in s stavbnimi podvzetji vsake vrste, s kratka: nij je gospodarstvene in trgovske veje, s katero ne bi se pečala. Banka bode nadalje napravljala filijale po celi Sloveniji in gotovo tudi v Gorici, kder jo bodo Slovenci z veseljem sprejeli, ker se je pri nas začela kaj čvrsto razvijati kupčija z izvrstnimi prirodnimi pridelki, zaradi česar je potreben tukaj naroden denarni zavod, da nam tujci ne potegnó iz rok lastne naše trgovine. Po omenjenem načrtu pravil nam bode banka tudi lahko pomagala, da osnujemo podporno društvo ali ljudsko banka na podlagi tedenskih ulog, kakoršno si želimo mi Slovenci, da namreč postanemo varčni, redoljubni in da bo vsakemu revežu priložnost dana, si mali kapital prihraniti. Saj se nam pozdeva, da z Italijani ne bo šlo, ker oni hočejo akcionarno društvo; mi pa nočemo takega društva, ampak takega, kakor smo je uže po „Soči“ navetovali. In gotovo bode boljše, da sami napravimo tako društvo, ki bode našim potrebam in silam primerno, posebno pa če nas nova ljubljanska banka v tem početju vsaj moralno podpira.

Naj še omenimo, da bode „Ljubljanska občna banka“ osnovana na delnice in da se misli izdati 5000 delnic po 200 gld., kar bi reprezentovalo kapital od enega miliona gold.

Da ne pridejo delnice v tuje roké, so nam porok gospodje začetniki; vendar pa želimo, da bi se o svojem času vsak količkaj premožen Slovenec udeležil tega podvzetja ter rodpisal kako akcijo. Ker je misel izvrstna, želimo, da bi se napotilo tudi nekoliko goriških podoljubov v Ljubljano k posvetovanju in da bi se banka brž ko brž uresničila, kajti čas je denar.

(Smeraci.) Velika množica beračev, katera se nabaja v lepi goriški okolici, posebno ob nedeljah in praznikih jako neljubo nadleguje obilna pomladanske sprehajalce, kateri mestnemu prahu in mestni vročini srečno ubežavši pod milim nebom in v čistem zraku iščejo veselja in počitka. Posebno solkanska cesta je časi tako zastavljena z njimi, da bi moral človek se solda nabasan žep

za saboj nositi, ako bi hotel vsem tem potrebnim in nepotrebnim revežem zadostiti; nabajajo se pak tudi taki, ki četrt ure daleč za taboj kriče, ako jim nič ne daš. Ali bi solkanski občini ne bilo mogoče tej nepriliki v okom priti, v resnici potrebnim na kak drug način h kruhu pomagati, nepotrebne pa odpraviti? Lepi Solkan bi bil potem še enkrat lepši!

Toda omeniti moramo še drugega beraštva, katero je po vsej okolici goriškega mesta v najlepšem cvetju in katero zasluži ostro in brezizjemno grajo. Ako greš, civilno oblečen, po vasi, kmalu se razkorači pred taboj kakih 6-12 let star, razmeršen in še ne vselej ubožno opravljen paglavec, ki te ogovori: „Gospod, en sold! — En sold mi dajte!“ To v začetku jako tiho prošnjo vedno glasneje ponavlja; čim dalje si od njega, tem krepkejši je njegov glas. Ko pa se prepriča, da zastoj prosi in da ga tudi tvoja palica več ne doseže, začne se krohotati, ti zabavlja ter te s priimki pitati. Misli si pa zdaj na mesu enega šest ali sedem takih paglavcev v kor združenih in verjel mi bodeš, da njih krik in smeh nij posebno prijeten, vzlasti pa takrat ne, kedar imaš dame pri sebi. Ta grda navada je ukoreninjena po vsej goriški okolici, a nikder ne tako kar pri sv. Florijanu v Brdih. Tam so mene in mojega tovariša pred kratkim tako nadlegovali 14 letni, prav čedno oblečeni fantje, kar gre po mojih mislih vendar uže čez vso merol! Saj v resnici potrebnemu otroku ali siroti vsak rad kaj da, in še več nego en sold, a taki nesramniki so v istini boljše palice uredni nego denarja. Vprašam pa sedaj, kedo je kriv te grde razvade? Odgojitelji! Starši, učitelji in deloma tudi dušni pastirji, ki otrokom premalo na srce polagajo ljubezen in spoštovanje do dela in na drugi strani sovraštvo do nemarnega postopanja in zaničljivost nepotrebnega beračenja. Vem sicer, da Avstrija nij republikanska Svica, kder človek ne vidi nobenega berača, tudi ne, ko bi zlat denar zanj obetal, vendar mislimo, da se to tudi pri nas s pomočjo dobrega poduka lahko na bolje obrnilo!

(Vesuvj), znani vulkan ali goreča gora poleg Neapolja je ves tekoči teden mej strašnim bliskom, gromom in potresom iz sebe metal gorečo lavo in pepel. Razrušil in deloma zasul je tri bližnje vasi. V Neapolju je bilo tohko pepela po ulicah, da so ljudje komaj dihalí. Blizo 200 ljudi je prišlo ob život.

(Ljudskim učiteljem) prav živo priporočamo v današnjem listu naznanjeno „geometrijo“, katero je za naše ljudske šole spisal izvrstni in neutrudljivi naš šolnik Janez Lapanje. Knjiga v lepi slovenščini umevno pisana je znamenita tudi za tega delj, ker ima dodatek o metrični meri, katera se čez 4 leta splošno vpelje v naši državi.

(Zadnje Novice) pišo o treh „Kranjcih“, kateri hoté v Gorici „gospodovati.“ Podpisani se „Novicam“ in njih goriškemu dopisniku za novo iznajdeno in srečno skovano „goriško domačinstvo“ srčno zahvaljujemo.

„Trije Kranjci.“

Poslano.

Zaupnica konec meseca marcija 1872 na Tominskem črnemu Črnetu v tolažbo skovana se tudi tominskim gorskim duhovnom v darilo razposilja. Da bi izdelovalci te slavne (!!) zaupnice ne mislili, da smo narodu stranko zapustili in z njimi vred za izdajalca naroda in narodnih pravič simpatujemo; si v dolžnost štejemo očitno vsemu svetu na znanje dati, da tominsko zaupnico močno obžalujemo, nezaupnico vrlih Kraševcev pa popolnoma odobrujemo.

Več duhovnov.
(Podpise hrani uredništvo.)

Izkaz

daril za stradojoče na Notranjskem in Dolenjskem.

Prenesek iz 14. številke f. 29.70
Č. gosp. Andrej Kacin, župnik v Šebreljah 2.—
Čitalnica v Črnicah 4.—

Skupaj f. 35.70

Po vzgledu „Slovenskega Naroda“ bomo tudi mi poslali ta znesek, namesto dež. vladi kranjski direktno stradojočim. Prosimo tedaj, da se oglasi kak č. gospodov iz onih krajev Notranjskega ali Dolenjskega, v katerih revščina uboge kmete najbolj pritiska.

Javna zahvala.

Srčno se zahvaljujem vsem prijateljem in znancom, kateri so velikem številu udeležili se pogreba moje ranjce sopruga in tako skazali sočutje moji žalujoči redbini.

V Lokavcu dne 1. Maja 1872.

France Hmelak.

Gostilničarjem in zasebnikom!

PRI

DOMINIKU NARDINI-U

je

zaloga črnega vina piemontskega
prve vrste

prav dobrega okusa in se prodaja le na
debelo, to je najmanj po en veder,

po jako nizki ceni.

To vino ima izvrstno lastnost, da se ne skazi v največi vročini; pošilja se lahko v daljne kraje, tudi čez morje brez vsake nevarnosti.

Razpis

podučiteljske službe

Na dvorazredni šoli II. vrste v Komnu je mesto za podučitelja razpisano do 15. maja 1872.

Dokler še nij plača po novi postavi od 10. marca 1870 uravnana, znaša podučiteljeva plača 50 kaznankov pšenice, 10 kvinčov črnega vina, 150 gold. iz občinske blagajnice in prosto stanovanje. Prositelji morajo biti izurjeni v orgljanju.

Prošnje naj se vlagajo pri krajnem šolskem svetovalstvu v Komnu.

C. k. okrajno šolsko svetovalstvo

v Sezani 18. aprila 1872.

Pri R. Milicu v Ljubljani

dobiva se

nova slovenska šolska knjizica

GEOMETRIJA

ali

MERSTVO

za

slovenske ljudske šole spisal

JANEZ LAPAJNE,

nadučitelj v Ljutomeru.

Ta šolska knjizica s 95. v les vrezanimi slikami pisana je prav umevno ter obsega na 84. straneh v mali osmerki vse važnejše oddelke geometrije, na kratko razložene. V dodatku ima dva praktična spisa o „metrični meri in o risanju.“

Priporoča se ta knjizica vsem slovenskim učiteljem in učencem ljudskih in tudi nižih srednjih šol.

Velja trdno vesana 30 kr.